

Globální změna názvů českých pošt

Od léta minulého roku probíhalo mezi Českou poštou a Českým telekomunikačním úřadem jednání o změnách názvů pošt. Po vzájemných diskuzích o této problematice se nakonec ukázalo že ČTÚ šlo vlastně o tzv. „adresní názvy“ pošt a nikoliv o názvy pošt samotných. Česká pošta přesto jednala s řadou dotčených obcí a u několika z nich došlo k dohodě o změnách názvů pošt v souladu s požadavkem ČTÚ. Tyto změny se postupně uskuteční v průběhu roku 2007, první z nich již byly avizovány ve Věstníku č. 1 a 2/2007. Problematika změn názvů pošt nebyla po dlouhou dobu jasná ani samotným pracovníkům pošty, protože u několika pošt došlo k úpravám jejich názvů jak na denních razítkách, tak i na podacích nálepkách. Ještě v současnosti po vyjasnění celé problematiky změn názvů ještě můžeme v provozu vidět cenné nálepky APOST s názvy *Ostrov* (chybí u Karlových Varů) nebo *Benešov* (chybí u Prahy), tedy s názvy poplatnými původním záměrům. Na samém počátku vývoje problému, tedy brzy po zveřejnění požadavku na změny názvů 593 pošt v srpnu roku 2006 byl zpracován rozbor, který mapoval situaci z hlediska uživatelů služeb pošt a z hlediska filatelistů, sběratelů otisků denních razítek nebo poštovních nálepek a poštovních historiků obecně. Předkládám dodatečně tento rozbor veřejnosti s vědomím, že již částečně postrádá na aktuálnosti, přesto ale mapuje problematiku globální změny názvů pošt s podrobnostmi, které Česká pošta nikdy nezveřejnila:

„Na základě požadavku regulátora poštovních služeb tj. Českého telekomunikačního úřadu připravila Česká pošta poměrně rozsáhlou jednorázovou úpravu názvů svých pošt“. Změnami názvů má být postiženo celkem 593 pošt a původním záměrem bylo zavést tuto hromadnou změnu již k 1. září 2006. Česká pošta nemá na připravovaných změnách v podstatě žádný zájem a tak předložila zadavateli rozsáhlý rozklad, jehož výsledkem je rozhodnutí ČTÚ ze 14. srpna 2006, jímž se celá akce zatím odkládá. Přestože připravované změny jsou dle ČTÚ „nepochybně v souladu s potřebami veřejnosti“ jde ve skutečnosti o úkol obřích rozměrů. Česká pošta totiž musí nejen vynaložit značné náklady (předpoklad 9 mil. Kč) ale i v poměrně krátkém časovém období připravit hromadnou výrobu nových denních razítek, nových podacích nálepek, nového seznamu pošt, případně i dalších pomůcek.

Přestože celá akce je zatím odložena, lze předpokládat, že k její realizaci dříve či později dojde. Tímto článkem seznamujeme filatelistickou veřejnost se změnami, které mohou na poštách očekávat. Připomeňme si při této příležitosti, že takto rozsáhlá změna názvů není z historického pohledu žádnou novinkou. Vždyť již krátce po vzniku ČSR docházelo k poměrně rozsáhlým změnám v názvech pošt. Nebylo to sice jednorázově ale postupně v průběhu roků 1919 a 1920, kdy byly odstraněny hlavně germanismy v názvech pošt a dále pozůstatky připomínající monarchii. Další rozsáhlé změny proběhly již jednorázově k 15. lednu 1924, kdy změnilo své názvy 485 českých pošt a k 15. lednu 1925, kdy změnilo své názvy 257 pošt na Moravě. Celkem tedy 742 pošt měnilo názvy jednak změnou přídomků a hlavně pak gramatickými úpravami. V letech 1946–1948 měnily své názvy pošty v pohraničí, kde se nahrazovaly původně německé názvy českými. Poslední hromadnou změnou názvů – a ta se týkala všech pošt – bylo zavedení poštovních směrovacích čísel do názvů pošt. Tato akce proběhla k 1. 1. 1973. Vraťme se ale k avizované změně názvů. Jsou dány v zásadě tři důvody, které jsou podkladem k připraveným změnám:

1. – název pošty musí zásadně odpovídat úřednímu názvu obce v níž sídlí a musí proto být odstraněny z názvů všechny přídomky upřesňující polohu pošty (obce)
2. – pokud je v obci více pošt musí být zásadně rozlišeny jen pomocí číselného označení a dosavadní přídomky musí být rovněž nahrazeny číslicemi
3. – pokud je název obce složen po sloučení obcí z více názvů pak musí název pošty odpovídat jen té části, v níž pošta skutečně sídlí. Výjimku tvoří složený název obsahující méně než 12 písmen

Podívejme se nyní podrobněji na problematiku jednotlivých důvodů změn názvů.

K bodu 1:

a) Přídomky v názvech pošt (např. *Bernartice u Dolních Kralovic*, – u *Javorníka*, – u *Milevska*, – u *Trutnova*) byly pozůstatkem z dřívějších dob, kdy bylo třeba pro třídění rozlišovat zeměpisnou polohu jednotlivých pošt ve vztahu ke známějším větším sídlům. Tento problém však byl vlastně odstraněn zavedením poštovních směrovacích čísel a tak se již přídomky staly přežitkem a budou vynechány, pokud nejsou součástí úředního názvu obce. Proto dnes budeme mít v souladu s úředními názvy obcí celkem čtyři pošty s názvem *Bernartice* a ty budou navzájem rozlišeny jen různými PSČ, která jsou nedílnou součástí názvů pošt. Vedle toho však bude existovat ještě pošta *Bernartice nad Odrou*, protože v tomto případě je přídomek součástí úředního názvu obce. V řadě případů se tak názvy pošt velmi výrazně zkrátí. Tak příkladně pošta *Doubravice u Dvora Králové nad Labem* zkrátí název na pouhé *Doubravice*, což znamená zkrácení názvu z 36 znaků na pouhých 10. A to je výrazná úspora práce při výrobě či nastavování provozních pomůcek. Musíme si tedy propříště zvyknout, že budeme mít příkladně:

517 22 *Albrechtice nad Orlicí*
398 16 *Albrechtice nad Vltavou*
735 43 *Albrechtice* (dříve u Českého Těšína)
468 43 *Albrechtice v Jizerských horách*

nebo

382 82 *Benešov nad Černou*
407 22 *Benešov nad Ploučnicí*
679 53 *Benešov* (dříve u Boskovic)
256 01 *Benešov* (dříve u Prahy)
512 06 *Benešov u Semil*

nebo

549 06 *Bohuslavice* (dříve nad Metují)
747 19 *Bohuslavice* (dříve u Hlučína)
798 56 *Bohuslavice* (dříve u Konice)
763 51 *Bohuslavice u Zlína*

V každém případě platí, že opět vzroste význam používání poštovních směrovacích čísel v adresách zásilek pro identifikaci té pravé dodací pošty.

b) podobně tomu bude i přídomků, které byly dosud součástí názvů i v těch případech, kdy vlastně nebylo co rozlišovat. Příkladně *Babice u Uherského Hradiště* byly jediné z mnoha *Babice*, v nichž existovala pošta a proto je používání přídomku zcela zbytečné. Obdobně je vynechán přídomek u pošty *Branky na Moravě* protože jiné *Branky* neexistují. Podobně i *Dašice* nebo *Dobkovice* a řada dalších. Do kategorie bodů 1a a 1b patří naprostá většina tj. 539 připravovaných změn. Z toho nejvíce – 462 – je těch, kde odpadá přídomek po předložce u –, 27 po předložce v –, 30 po předložce nad –, 13 po předložce na – a 7 po předložce pod –.

c) některé změny jsou poněkud specifické. Tak příkladně pošta *Vranov nad Dyjí-přehrada* mění název na *Štítary* protože tato sezónní pošta sice leží na břehu Vranovské přehradní nádrže, avšak na katastru obce Štítary. Obdobně pošta *Olomouc 7*, která byla před časem přestěhována z místní části Nové Sady do nového objektu velkého obchodního střediska a nyní leží za hranicí Olomouce na okraji katastru obce Velký Týnec. Získává proto nový název *Velký Týnec 2* (a původní pošta *Velký Týnec* se mění na *Velký Týnec 1*). Zajímavý je i důvod změny u pošty *Krhanice*. Ta se totiž nachází na katastru Chrástu nad Sázavou a ten je již součástí města Týnec nad Sázavou, proto změna na *Týnec nad Sázavou 2* (a samozřejmě i *Týnec nad Sázavou* na *Týnec nad Sázavou 1*). Specifická je i změna názvu pošty *Město Libavá* na pouhé *Libavá*, kdy se název pošty přizpůsobuje názvu vojenského újezdu.

d) názvy pošt musí důsledně odpovídat názvům obcí. Proto sem patří změny:

Horní Adršpach
Kramolín-vodní dílo

Adršpach
Kramolín

Leština u Světlé nad Sázavou
Nové Hvězdlice
Počerady-elektrárna
Podhořany u Ronova nad Doubravou
Řasnice

Leština u Světlé
Hvězdlice
Počerady
Podhořany u Ronova
Dolní Řasnice

e) důvodem změn jsou i nedávno provedené územní změny, kdy se jednotlivé obce rozlučují nebo i slučují. Sem patří změny:

<i>Broumov 5</i>	<i>Heřmánkovice</i>
<i>Janovice u Rýmařova</i>	<i>Rýmařov 2</i>
<i>Meziměstí u Broumova 4</i>	<i>Vernéřovice</i>
<i>Pardubice 20</i>	<i>Rybitví</i>
<i>Rýmařov</i>	<i>Rýmařov 1</i>

K bodu 2:

a) Přídomky v názvech v rámci jediné obce musí být nahrazeny pořadovými čísly takže se mění:

<i>Dukovany</i>	<i>Dukovany 1</i>
<i>Dukovany-elektrárna</i>	<i>Dukovany 2</i>
<i>Klimkovice</i>	<i>Klimkovice 1</i>
<i>Klimkovice-lázně</i>	<i>Klimkovice 2</i>
<i>Mokrá</i>	<i>Mokrá 1</i>
<i>Mokrá-cementárna</i>	<i>Mokrá 2</i>
<i>Temelín</i>	<i>Temelín 1</i>
<i>Temelín-elektrárna</i>	<i>Temelín 2</i>

b) V těch místech, kde byly číselné řady pošt odlišné od 1, 2 atd. a současně se vypouští přídomek, mění se u nich i pořadová čísla:

<i>Hlinsko v Čechách 1 a 3</i>	<i>Hlinsko 1 a 2</i>
<i>Meziměstí u Broumova 1 a 3</i>	<i>Meziměstí 1 a 2</i>
<i>Mikulovice u Jeseníku 1 a 3</i>	<i>Mikulovice 1 a 2</i>
<i>Milovice nad Labem 1 a 3</i>	<i>Milovice 1 a 2</i>
<i>Staré Město u Uherského Hradiště 1 a 3</i>	<i>Staré Město 1 a 2.</i>

V těch případech, kdy se přídomky nevypouští však zůstávají některé číselné řady i nadále nelogické – příkladně *Beroun 1 a 4*, *Bílovec 1 a 5*, *Blansko 1 a 3*, *Bystřice pod Hostýnem 1 a 7* a dlouhá řada dalších. Lze předpokládat, že k logickým číselným řadám se pošty v těchto případech dostanou až někdy v budoucnu při další podobné akci.

K bodu 3:

Hlavním důvodem těchto změn je zkrácení neúměrně dlouhých názvů pošt, které činí potíže jak při výrobě denních razítek, tak i při nastavování názvů pošt v terminálech tiskáren APOST. Nový název pošty nyní důsledně odpovídá názvu místní části obce, kde skutečně pošta sídlí. Patří sem změny názvu pošt:

<i>Brandýs nad Labem-Stará Boleslav 1</i>	<i>Brandýs nad Labem</i>
<i>Brandýs nad Labem-Stará Boleslav 2</i>	<i>Stará Boleslav</i>
<i>Brumov-Bylnice 1</i>	<i>Brumov</i>
<i>Brumov-Bylnice 3</i>	<i>Sidonie</i>
<i>Hoštice-Heroltice</i>	<i>Hoštice</i>
<i>Hutisko-Solanec</i>	<i>Hutisko</i>
<i>Kožušany-Tážaly</i>	<i>Kožušany</i>
<i>Křelov-Břuchotín</i>	<i>Křelov</i>
<i>Morkovice-Slížany</i>	<i>Morkovice</i>
<i>Provodov-Šonov</i>	<i>Šonov</i>
<i>Račice-Pístovice</i>	<i>Račice</i>
<i>Rájec-Jestřebí</i>	<i>Rájec</i>
<i>Straškov-Vodochody</i>	<i>Straškov</i>
<i>Světlá Hora 1</i>	<i>Světlá Hora</i>

Světlá Hora 2
Vítězná-Kocléřov

Andělská Hora
Vítězná

Naopak netýká se změna názvu pošty *Bělkovice-Laštany*, protože jednotlivé části dnes již nemají status částí obce (před spojením v roce 1961 šlo při tom o dvě samostatné obce). I přes navržené změny i nadále zůstává řada názvů pošt, které jsou velmi dlouhé a z výše uvedených důvodů nepraktické. Tak příkladně *Blatnice pod Svatým Antonínkem* (30 znaků vč. mezer), *Dobrá Voda u Českých Budějovic* (30), *Klášter Hradiště nad Jizerou* (28), *Rychnov u Jablonce nad Nisou* (28).

Úplný výčet všech změn lze nalézt na www.cpost.cz – tiskové zprávy – 02. 08. 2006.“

Jiří Kratochvíl